

Tantárgy neve: PSZM-TI-103 Fejlődépszichopatológia

Kredit: 2	Félév: 3.	Heti óraszám: 2	Óratípus: Előadás X Szeminárium Gyakorlat	Értékelés: Kollokvium X Gyakorlati jegy
--------------	--------------	--------------------	--	---

Tantárgy leírása:

A fejlődés-pszichopatológia alapvető elméleti kérdései, dilemmái.

- A mentális zavarok dimenziális vs. kategoriális megközelítése. Kategorizáció a tünetek alapján; nomotetikus és politetikus kategóriák.
- A "Gyermekviselkedési kérdőív" (Achenbach & Edelbrock, hazai adaptáció: Gádoros és mtsai).
- A tünetek "pillanatfelvétel"-szerű megközelítésének fejlődés-szemponútú kritikája; az epidemiológiai és a longitudinális kutatások, valamint a többtengelyű diagnosztika szerepe. - Patológias fejlődési utak; az életkor ill. fejlődési periódus szerepe; multi- ill. ekvifinalitás.
- Elméleti modellek a fejlődés-pszichopatológiában.

A pszichopatológiai sérülékenység és megküzdési képesség fejlődési összefüggései.

A csecsemő- és kisgyermekkor pszichopatológiája: sírás és alvászavarok; nem szervi eredetű fejlődésviszamaradás (non-organic failure-to-thrive: NOFT).

A legfontosabb pszichopatológiai szindrómák gyermek- és serdülőkorban:

- Atfogó fejlődési zavarok.
- Táplálkozási zavarok
- Félelem, szorongás, fóbiák.
- Depresszió.
- Viselkedési zavarok.
- Ürítési zavarok.

A végrehajtó funkciók zavarai - ADHD, Tourette-szindróma

A serdülőkor pszichopatológiája.

Kötelező olvasmányok:

A módosított DSM-IV. (2001). Animula. Bevezetés (V-7), A multiaxiális értékelés (30-40). Először rendszerint a csecsemő-, gyermek- vagy serdülőkorban diagnosztizált zavarok (41-68). Dysthimiás zavar (143-144). Szorongásos zavar (167-184). Nemi identitás zavar (211-212). Evési zavarok (215-217).

Achenbach, T.M. (1991); The Derivation of Taxonomic Constructs., In: Cicchetti, D. & Toth, S.L. (Eds.), Rochester Symposium on Developmental Psychopathology, Rochester, NY: Univ. of Rochester Press, 60-63.

Angold, A. & Costello, E.J. (1991); Developing a developmental epidemiology. In D. Cicchetti & S.L. Toth (Eds.), Rochester Symposium on Developmental Psychopathology, Rochester, NY: Univ. of Rochester Press, 75-96.

Baron-Cohen, S. – Bolton, P.: Autizmus. Osiris, 2000.

Fohn M.: Csecsemő- és kisgyermekkor étkezési zavarok. In Riskó Á. (szerk.), Étkezési zavarok. Magyar Pszichiátriai Társaság, Budapest, 1993. 17-28.

Frith, U.: Autizmus. A rejtély nyomában. Kapocs, Budapest, 1991.

Kahn, A. (2000); Gyermekünk álma. Kossuth.

Oatley, K. & Jenkins, J.M. (2001), Érzelmek. Édesvíz Kiadó. 8. fejezet: Érzelmek és gyermekkori pszichopatológia. 264-295.

Riskó Á.: Az étkezési zavarok (anorexia, bulimia, obesitas) meghatározása, klinikai tünetei, pszichodinamikai jellegzetességei, kezelési lehetőségei. In Riskó Á. (szerk.), Étkezési zavarok. Magyar Pszichiátriai Társaság, Budapest, 1993. 6-16.

Rózsa S., Gádoros J. & Kö N.: A "Gyermekviselkedési Kérdőív" diagnosztikai megbízhatósága és a több információforráson alapuló jellemzések sajátosságai. Psychiatria Hungarica, 1999.

Rózsa S., Vetrő Á., Várfiné Komlósi A., Gádoros J., Kö N. & Csorba J.: A gyermek- és serdülőkor depresszió kérdőíves mérésének lehetősége a klinikai és normatív mintán szerzett tapasztalatok alapján. Pszichológia, 1999.

Stefánik K., Győri M., Kanizsai-Nagy I., Sajó E., Várnai Zs. & Balázs A.: Az autizmus spektrum-zavarok diagnózisa a klinikumban és a kutatásban. In Racsmány M. (szerk.), A fejlődés zavarai és vizsgálómódszerei. Akadémiai Kiadó, Bp. 171-182.

Tárnok Zs., Bognár E., Farkas L., Aczél B. & Gádoros J.: A végrehajtó funkciók vizsgálata Tourette-szindrómában és figyelemhiányos hiperaktivitás-zavarban. In Racsmány M. (szerk.), A fejlődés zavarai és vizsgálómódszerei. Akadémiai Kiadó, Bp. 194-198.

Magyarul hozzáférhető diagnosztikai kérdőívek

Achenbach, T. & Gádoros J.: Gyermekviselkedési kérdőív (rövidített változat). In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becsülőkálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 201-209.

DuPaul, G.J.: Attention Deficit Hyperactivity Disorder. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becsülőkálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 210-215.

Goodman, R.: Strength and Difficulty Questionnaire. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek,

becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 216-219.

Goodman, W.K.: Children Yale-Brown Obsessive Compulsive Scale. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 188-200.

Kovács, M.: Child Depression Inventory. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 184-187.

March, J.S.: Multidimensional Anxiety Scale for Children. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 179-180.

Sheenan, J., Balázs J. & Gáboros J.: Gyermek M.I.N.I. (Neuropsychiatric Interview). In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 169-178.

Spielberger, C.D.: State – Trait Anxiety Inventory for Children. In Perczel Forintos D., Kiss Zs. & Ajtay Gy., Kérdőívek, becslőskálák a klinikai pszichológiában. OPNI, Bp., 2007. 181-183.